

Прелюдія весни (уривок)

Євген Гуцало

В той лютневий день, перебуваючи під магічним впливом загадок, мені хотілось розмовляти з природою саме їхньою образною мовою, сповненою таємничої краси. Задерши голову до сонця, що розкошувало над селом, я сказав йому: "Ти — золота верба, стоїш посеред села, розпустила гілля на ціле Поділля!" Підставляючи пригорщі під сонячні промені, наче намагаючись сховати для себе назавжди дещицю їхнього саява, я сказав їм: "Ой ви ж золоті батоги з-за лісу та з-за пралісу!" Йдучи над скрижанілою річечкою в заметених берегах, я звертався подумки до неї: "Доки лежатимеш у старій постелі та й у новому вбранні? Скидай із себе вбрання, що з води народилось і води боїться. Згадай, ти ж бо річка, й не гоже, щоб твою воду у решеті носили! Пора вже тобі прокидатися скоро, крутитись гадюкою, щоб ніхто не переступив, пора як день, так і ніч бігти без коліс, без ніг, пора цвісти без насіння, хай знову тебе в решеті не носять!"

Півень стояв на порозі у хліві, стріпував крильми, наче поривався летіти понад мерехтливим саявом снігів, і хрипкий голос йому булькав у горлі. Я спинився на вулиці, дивлячись на золотаво-рудого півня.

"Гей, ти! — казав йому подумки. — Уже кличеш весну?" Кличеш, а не знаєш про те, що ти два рази родився, а не хрестився, на хресті розп'явся, а святим не вважався".

Півень, черкнувши гострими крильми червоні шпори на лапах, заспівав-засурмив, випинаючи груди.

"Еге ж, голубчику, більше всіх кричиш, а менше всіх робиш", — мовив я докірливо вголос, бо перебував у доброму й грайливому настрої, то чом не погомоніти з птицею.

Півень заспівав на порозі хліва ще завзятіше, й скоро йому відповіли по сусідству. Я глузував із нього:

"Радий, що з білого каменя народився, радий, що на голові червоний вінець, що від крику земля тремтить, од гласу мертві встають".

Каркнула ворона у верховітті ясена, я запитав у неї:

"Коли вже матимеш сито, не руками звите?"

На осонні з даху будинку лялися іскристі дзюрки з крижаних бурульок:

"Ого, сімсот поросят, а всі лузком лежать!"

"Перекилившись через цямрини, набирала молодиця воду з колодязя цинковим відром: ліз карасик через перелазик та у воду — плюсь!.. Темна вода погойдувалась у відрах, коли молодиця йшла через білу дорогу: два пси замочили носи, води напилися і додому подалися".

Так я ходив по селу, так розмовляв із білим світом, і білий світ розумів, бо, либонь, така мова найприступніша для нього. Вже сизо вечоріло у садах, уже ось-ось за лісом, за пралісом мали повиснути золоті клубки, себто — зійти зорі. Вже скоро в бабиній хатині мала повиснути хліба країна, щоб собаки гавкали й не могли дістати, — себто

мав зійти місяць за селом.

Прелюдія весни вичаровувала збудливу й гостру красу загадкової природи, що всміхалася таємницями.